

Миленко Жарковић
ЛИНИЈА ХОРИЗОНТА

Хоризонт / Horizon
уље на платну / oil on canvas
49x55cm

Миленко Жарковић
ЛИНИЈА ХОРИЗОНТА

Milenko Žarković
LINE OF THE HORIZON

Продајна галерија "Београд"

март-април 2014.

Здравко Вучинић

МИР ЗАГЛУШУЈУЋЕ ТИШИНЕ

Верујем да је мој уважени пријатељ Миленко Жарковић, у намери да му срочим текст за ову пригоду, имао на уму податак да се знамо одавно, још од Умјетничке школе коју смо некоћ похађали у Херцег Новом. Наши путеви су се надаље преплитали, што ми је давало могућност да пратим његову стваралачку путању. Кад ми се обратио за осврт, знао сам да је изазов велики. Нашо сам се пред упитом, како и на који начин приступити аутору и његовом делу, а не помешати осећања, односно не разлучити професионалан од личног односа. Јер, тада се јавља бојазан да се склизне у домен субјективног, ирационалног дискурса који може да одагна објективно расуђивање. Те су се дилеме брзо распршиле пред податком да је реч о прегаоцу годинама присутном на ликовној сцени, те било која и каква опаска у његовом случају трпи оправдање.

У питању је човек чији је опсег интересовања веома широк. Опробао се као ликовни критичар, есејиста и социолог културе. Потврдио се као графичар, ништа мање као педагог у звању професора, надасве, као сликар. Животне прилике су га искушавале, па се дотицао и других области за које се мање зна, за чије би набрајање требало више простора.

Жарковић плени истрајношћу и дугом присутношћу на ликовној сцени. Он опстаје у суженом кругу мотива којима суверено влада. Њихова оптика се намах учини сажетом али, његовим умећем она је довољно изазовна и подантна како би досегао уверљив и богат доживљај стварности. Реч је о имагинарном, медитеранске провинијенције, упливу спољних подстицаја са којима води латентни дијалог. Он трага по наизглед једнообразној, међутим, његовом поимању света суштаственој и недогледној стварности да би оставио утисак разоткривене природе. Стога су у Жарковићевим радовима уприличена неслућена опажања варирања, што значи да који било мотив, на било који и какав начин, може да му пружи повод да га пренесе следом бескрајних слагања бојних идиома, као путоказа до коначног приказивачког модела. Он пејзаж осећа и наслућује, у њему види и провиди немерљиву страну феноменолошке бесконачности.

Жарковић показује крајњу осетљивост у начину сликања, поготово у следу тонске, готово бескрајне градације. Како се таквим разлагањем и раслојавањем пигмената оптика слике не би расплинула, он је уприличио једва приметну, тек наговештену шему цртежа, чија конструкција кроти разуђене површине, раздваја и спаја уједначена поља сведена на складна, крајње дискретна ритмичка гигања у којима ништа није истакнуто нити у њима има одвећ наглашених искорака. Слика је натопљена спектром пастелних, прозрачних, напокон, суптилно нанетих супстанци које не трпе нагле разделине.

Мотиви су ослобођени оштрих контура. У њима је све лепршаво и меко. Све је успостављено провидним слојевима пигмената који стварају атмосферу утишаних, светлом обасјаних трагова, потврђених устројством сублимираних, сложеном градацијом уприличених ефеката. Цела слика је саздана умиреним бојеним казивањем, кадшто, прелазним валерима уз обилато коришћење неутралних тонова. Налик импресионистима Жарковић хвата, исеца и фиксира заустављени тренутак, тренутак исконског доживљаја, светлошћу окупаног приморског поднебља из кога потиче свеколики виталитет његовог творења. Тада постаје јасно што је у слику уткана особена чулност што се помаља из сваког сегмента површине. У њима нема путености и патоса, нема повишене динамике ни одвећ жестине у било којем пољу или пак, у издвојеном детаљу. Ничега од тога нема у његовим радовима. Све је саображено уметниковом сопству, његовом унутрашњем

набоју кога прати прикривени грч што се одвија у контексту тајновите спреге и намере да овлада ликовном перфекцијом, иманентном властитом поимању ликовног говора. Тај утисак остаје упркос томе што сликом влада привидна лакоћа, одмереност и смиреност, некако отмена усхићеност пред лепотом природе, чином сликања и лепотом сликане представе. У том погледу он испољава видну стваралачку самосвест и потребу да васпостави уверљиву хармонију односа између надахнућа, предела и његове материјализације, коју настоји да уздигне до степена што потпунијег поетског сагласја.

Пејзаж је доведен до границе препознатљивог. Кроз простор слике, током поступка, његовој реалној зачетости се топи ослонац па у том погледу мотив губи примарно значење. На пример, море има исти позадински и сценографски значај као небо. Стога је у Жарковићевим делима тешко одредити где престаје стварност а почињу снови. Њихова поетичка појмовност се простире на размеђи реалног, асоцијативног и апстрактног промишљања. Тако је саздан целисходан, крајње кохерентан спој њихових ентитета и све је подређено морфологији датог визуелног израза.

О сликама Миленка Жарковића би могло много тога да се каже, међутим, скрећем пажњу на неодољиву светлост која провејава свеколиком датошћу његове слике. То сликарски опчињавајуће, добро знано херцеговско светло, што се на својствен начин помаља, мења или, не зна се поуздано како и зашто, успоставља другачију слику стварности, распламсава и прожима бројна постигнућа уметника, који су се у том окружењу формирали. Све то, разуме се није могло да мимоиђе наглашену осетљивост Миленка Жарковића. Напротив, он се повиновао датим искушењима. У место сазревања дубоко је удахнуо мирис мора. Поред њега је упијао животне сокове и градио свет своје слике. Тим феноменима се здушно напајао, на свој их начин уткао у своје дело, шта више, те су му околности у целини усмериле сликарску индивидуалност.

Ипак није у питању само светлост по себи, него све друго што из ње произилази, она свеprisутна имагинарна димензија, која прожима предмете и обзорја, која се меша, дотиче животну збиљу и претвара је у сан и подсвест. Речју, Жарковићевом сликом господари светлост која неутољиво опчињава његов стваралачки его.

Жарковић је, ако изузмемо београдску школу сликања, којој је по карактеру слике близак, деловао изван текућих усмерења. Остао је нем на поједине упливе, заправо, није се повиновао утицајима, поготову оним које су у знаку глобалних кретњи налагали једносмерност у уметности. Он није био спреман да се одрекне својих уверења зарад нечега што траје изван његове осетљивости и не припада његовој стваралачкој природи. Деловао је ван трендова. Следио је свој пут упркос искушењима која су била у супротности са његовим стваралачким потенцијалом исказаним у слици као ликовној и духовној творевини.

У томе је саздан смисао Жарковићеве слике и испољен његов креативни учинак.

Жарковић Миленко

Рођен 1940. године у Недајну – Пива. Завршио је Умјетничку школу у Херцег Новом, а дипломске и постдипломске студије завршио 1968. године на Академији ликовних уметности у Београду. На Катедри за социологију Филозофског факултета у Београду дипломирао 1968. године. Поред сликарства и графике бави се теоријом уметности и ликовном критиком. Есеје о уметности објављивао у часописима: Уметност, Социолошки преглед, Споне, Гледишта, Синтеза итд. Имао је једанаест самосталних изложби. Дела му се налазе у музејима у Београду, Умјетничком музеју Црне Горе, у градском музеју у Ослу и приватним збиркама. Живи и ради у Београду.

Самосталне изложбе

- 2014. Продајна галерија “Београд”, Београд
- 2005. Галерија “Центар савремене умјетности”, Подгорица
- 2002. Галерија “У.Л.У.С”, Београд
- 1996. Галерија “Центар савремене умјетности”, Подгорица
- 1993. Галерија “Културни центар”, Београд
- 1992. Галерија “Графички колектив”, Београд
- 1991. Галерија “Ј. Б. Бенковић”, Херцег Нови
- 1978. Галерија “Ликовни сусрети”, Суботица
- 1977. “Умјетнички музеј”, Цетиње
- 1975. Галерија “У.Л.У.В.”, Нови Сад
- 1972. Галерија “Графички колектив”, Београд

Награде

- Награда Уметничких академија, Београд
- Награда Зимског салона, Херцег Нови
- Награда модерне галерије, Подгорица,
- Награда у Килу, Немачка

Излагао на бројним групним изложбама у земљи и иностранству: Београд, Скопље, Загреб, Италија, Швајцарска, Египат, Венецуела, САД, Перу, Канада, Колумбија.

Јутарња светлост / Morning Light
уље на платну / oil on canvas
28x31cm

Периферија / Outskirts
уље на платну / oil on canvas
52x63cm

Обала / Coast
уље на платну / oil on canvas
37x46cm

Додир жутог и плавог / Meeting of Yellow and Blue
уље на платну / oil on canvas
49x57cm

Одсјај / Reflection
уље на платну / oil on canvas
28,5x34cm

Предео / Landscape
уље на платну / oil on canvas
54x45cm

Мирна обала / Still Coast
уље на платну / oil on canvas
55x44cm

Јесења идила / Autumn Idyll
уље на платну / oil on canvas
50x80cm

Milenko Žarković

Born in Nedajno-Piva (1940); completed secondary Art School in Herceg Novi; completed graduate and postgraduate studies at the Academy of Fine Arts, University of Belgrade (1968). Graduated from the Faculty of Sociology, University of Belgrade, Department of Sociology (1968). In addition to painting and graphics he is an art historian and art critic. Published essays on art in journals: Umetnost (Art), Sociološki pregled (Journal of Sociology), Spone (Links), Gledišta (Viewpoints), Sinteza (Synthesis), etc. Had 11 solo exhibitions. Artwork: museum collections in Belgrade, Montenegro Art Museum, Oslo City Museum and private collections. Works and lives in Belgrade.

Solo Exhibitions

2014 Sales Gallery Belgrade, Belgrade,
2005 Centar for Contemporary Art Gallery, Podgorica, Montenegro
2002 ULUS Gallery, Belgrade
1996 Centar for Contemporary Art Gallery, Podgorica, Montenegro
1993 Cultural Center Gallery, Belgrade
1992 Graphics Collective Gallery, Belgrade
1991 J. B. Benković Gallery, Herceg Novi, Montenegro
1978 Fine Arts Encounters Gallery, Subotica
1977 Art Museum, Cetinje, Montenegro
1975 ULUV Gallery, Novi Sad
1972 Graphics Collective Gallery, Belgrade

Awards

Art Academy Award, Belgrade
Winter Salon Award, Herceg Novi, Montenegro
Modern Gallery Award, Podgorica, Montenegro
Award received in Kile, Germany

Exhibited at numerous group exhibitions at home and abroad: Belgrade, Skoplje, Zagreb, Italy, Switzerland, Egypt, Venezuela, USA, Peru, Canada and Columbia.

Zdravko Vučinić

Tranquility of Deafening Silence

I do believe that my honorable friend Milenko Žarković had in mind the fact that we have known each other for a long time, since we both attended the Art School in Herceg Novi, when he asked me to write a text for this exhibition. Since then our paths have crossed many times allowing me to follow his creative development. Having this in mind, I was aware I faced a great challenge how to approach the artist and his artwork and not let the personal relationships interfere with my professional stance. When this happens one can easily slip into the domain of the subjective, irrational discourse that can overshadow objective judgment. However, my doubts were dispelled by the fact that the artist has been present on the art scene for many years and that any observation on his artwork can be justified.

Milenko Žarković is a man of broad interests. He is an art critique, essayist and cultural sociologists. He is an accomplished print maker, professor and most of all a painter. Life has tempted him in many ways so he worked in other fields we know less about and whose enumeration would take too much space.

Žarković captivates by his persistence and long presence on the art scene where he persistently paints a limited number of motifs that he has supremely mastered. The optics of the motifs may seem at first glance concise but his skill makes it challenging and flexible enough to accomplish a convincing and rich experience of reality. He depicts the imaginary world of the Mediterranean conducting a latent dialogue with the external impetuses, always searching for the seemingly uniform in his understanding of the world essential and infinite given that the exposed nature discloses.

Thus in his paintings we see seemingly endless variations of perception, meaning that any motif can be a pretext for depiction by a sequence of a countless number of idioms that lead to the final representation. He feels and senses the landscape seeing the immeasurable side of phenomenological infinity in it.

Žarković demonstrates an extreme sensitivity in his style of painting especially in using an almost endless gradation of hues. In order for the optics of the image not to run because of such a stratification of pigments, he gives a hardly visible, just barely anticipated drawing whose construction connects and separates the different parts of the painting depicting discreet rhythmic swaying where not one thing is neither emphasized nor pronounced. The painting is saturated with a specter of pastel, airy, subtly painted colors that do not tolerate sudden divisions.

The motifs are not outlined by sharp contours, everything is depicted as soft and airy. This is achieved by transparent layers of pigment that create an atmosphere of muted, traces of color illuminated by light and confirmed by sublimated, complex gradations of complex tonal effects. The whole painting is composed of subdued colors and transitional tones with an ample use of neutral colors.

As did the impressionist painters, Žarković captures, isolates and fixes the frozen moment, the moment of primordial experience, the sea coast bathed in light that gives vitality to his painting. There is an element of distinctive sensuality interwoven in the painting that emerges from each segment of the painting's surface. There is no carnality or pathos, no heightened dynamics or excessive passion in any segment or distinct detail. No such things can be found in his paintings. Everything conforms to the artist's being, his inner passion accompanied by a hidden spasm unfolding in the mysterious connection and intention to master fine art perfection immanent to his own understanding of the language of fine

art. That is the impression that lingers although a seeming lightness, balance and tranquility pervades in the paintings and one can feel a noble rapture before the beauty of nature, the act of painting and beauty of the painted image. In that respect he shows a visible artistic self-consciousness and a need to establish a convincing harmony of relations between his inspiration, the landscape and its materialization which he seeks to elevate to a level of all the more complete poetic harmony.

The landscape in Žarković's painting is barely recognizable since reality fades away and the motif loses its primary meaning during his painting process, for example, the sea has the same background and scenic significance as does the sky. Thus, it is difficult to determine where reality ends and dreams begin. The poetics is located in the intersection between the real, associative and abstract reflection producing an extremely coherent blend between the entities where everything is subordinated to the morphology of the given visual image.

Much can be said about Milenko Žarković's paintings, however I want to specially draw attention to the irresistible light that prevails in his paintings. The bewitching light of Herzegovina, so well known to painters, that emerges and changes in a unique way and establishes a different image of reality, the light that ignites and permeates much of the artist's paintings that originated in that environment. It had a serious impact on the pronounced sensitivity of the artist forming his individuality as a painter. He succumbed to the temptation of the environment deeply inhaling the scent of the sea, absorbing its vital juices, interweaving it all into his painting thus constructing his own painting world.

However, it is not just the light itself that is important but everything that emanates from it, primarily the all present dimension of artistic imagination that permeates everything, that mingles, that comes into contact with the reality of life and turns it into a dream and the subconscious. In a word, light is the master of Žarković's paintings, light that enchants his unlimited creative ego.

Žarković did not follow the prevailing trends in painting if we exclude the Belgrade painting school he is close to. He resisted certain influences, that is, he did not succumb to them, especially not to the trends which were in line with the global tendencies in art that required art to move in one direction only. He was not willing to denounce his beliefs for something that exists outside his sensitivity and is not in character with his creativity. Following his own path, despite numerous temptations that were contrary to his creative potentials, he expressed his concept of painting as a product of comprehensive fine art and spirituality. This being the very meaning of his art and the expression of his creativity.

ИЗЛОЖБА РЕАЛИЗОВАНА СРЕДСТВИМА
СЕКРЕТАРИЈАТА ЗА КУЛТУРУ ГРАДА
БЕОГРАДА

ИЗДАВАЧ
ПРОДАЈНА ГАЛЕРИЈА «БЕОГРАД»
Косанчићев венац 19, Београд, Србија
Тел/факс 011 30 33 923
Тел 011 32 87 325
office@galerijabeograd.org
www.galerijabeograd.org

Главни и одговорни уредник
Михаило М. Петковић, директор

Кустос
Јелена Кривокапић

Уредник издања
Драгица Вуковић

Уметнички савет
Бранко Раковић
Александар – Лека Младеновић
Горан Десанчић

Текст у каталогу
Здравко Вучинић

Превод
Ванда Перовић

Дизајн
Жолт Ковач

Фотографија
Арт утопија студио

Штампа
Инстант систем, Београд

Тираж
150 примерака

EXHIBITION SUPPORTED BY
SECRETARIAT FOR CULTURE OF
THE CITY OF BELGRADE

PUBLISHER
GALLERY «BEOGRAD»
Kosančićev venac 19, Belgrade, Serbia
+ 381 11 30 33 923
+ 381 11 32 87 325
office@galerijabeograd.org
www.galerijabeograd.org

Editor-in-chief
Mihailo M. Petković, director

Curator
Jelena Krivokapić

Catalogue Editor
Dragica Vuković

Art Council
Branko Raković
Aleksandar Leka Mladenović
Goran Desančić

Text in Catalogue
Zdravko Vučinić

Translation
Vanda Perović

Design
Žolt Kovač

Photography
Art Utopia Studio

Printed by
Instant system, Belgrade

Print run
150

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

75.071.1:929 Жарковић М.(083.824)
75(497.11)"19/20"(083.824)

ЖАРКОВИЋ, Миленко, 1940-

Миленко Жарковић = Milenko Žarković : линија хоризонта = line of the horizon : Продајна галерија "Београд", март-април 2014. / [текст у каталогу Здравко Вучинић = text in catalogue Zdravko Vučinić ; превод Ванда Перовић = translation Vanda Perović ; фотографија Арт утопија студио = photography Art Utopia Studio]. - Београд : Продајна галерија "Београд" = Belgrade : Gallery "Beograd", 2014 (Београд : Инстант систем). - [16] стр. : репродукције ; 22 x 22 cm

Тираж 150. - Упоредо срп. текст и енгл. превод. - Жарковић Миленко: стр. [4]

ISBN 978-86-6141-060-4

1. Арт утопија студио а) Жарковић, Миленко (1940-) - Слике - Изложбени каталози

COBISS.SR-ID 205906700

Насловна страна / Front cover
Пучина плава спава / Blue High Seas Asleep
уље на платну / oil on canvas
23x30cm

Последња страна / Back cover
Пучина / High Seas
уље на платну / oil on canvas
23x38cm

Пријатељ галерије

Hosting SOLUTIONS
provided by
YUNET INTERNATIONAL

Немирна обала / Rough Coast
уље на платну / oil on canvas
29x43cm

www.galerijabeograd.org